

⊕ SZÖVEG ÉS KÉP: LANGHMAR GYÖRGY

LARUNG GAR TÖRÉKENY BUDDHIZMUS 3000 MÉTER FÖLÖTT

A globalizáció a világ legeldugottabb területein is jelen van valamilyen formában: így kerül Rihanna-poszter a zárt mongóliai közösségek konyhójának falára, és az eltűnő kultúrák száma is egyre nő. A folyamatot tovább erősítheti a központosított homogenizáló tevékenység, mely sokakat kényszerít a hagyományos életvitel feladására.

Számos példát látunk szerte Ázsiában és Afrikában is nomád közösségek letelepítésére, anyanyelvük használatának korlátozására vagy épp a vallásgyakorlás tiltására.

Larung Gar kivétel. Volt...

MAGASHEGYI LAKÓPARK

Larung Gar piros házai a lemenő Nap fényében

ÉRVELÉSTECHNIKA

A fiatal szerzetesek egy vallási gyakorlaton, hittudományi vitán (előző oldalpár)

SZELLEMI TRÉNING

A kolostor nagytermében a szerzetesek és növendékek – tenyerüket összecsapva – társuknak szegeznek egy vallási témájú állítást, s a másíknak erre válaszolni kell

LARUNG GAR SZÍVE

A közösség központi helyén állnak a férfi- és női kolostorok, a főbb szolgáltatóegységek és maga az akadémia is

Kína Szecsuan tartományának fővárosától, Chengdutól bő egy nap autóútra, a Larung-hegyek egyik eldugott völgyében, majd 4000 méterrel a tengerszint felett apró, piros kunyhók megszámlálhatatlan sokasága töri meg a Himalája nyugati szegélyének monoton, magasföldi jellegét. Az apró, gyakran alig több mint 4-6 négyzetméteres házikók hozzávetőleg 40 ezer szerzetes férfinak és nőnek adnak otthont a világ legnagyobb buddhista akadémiája körül. Persze a kínai hivatalos adatok pusztán 10 ezer lakóról írnak...

Zsúfolt nyugalom

Középen a buddhista egyetem kampuszának épületei állnak. Külön imaházak, kolostorok a férfiak és nők számára. A több tucat oktatási épületet körülvevő közel ezer kis lakóház is két részre oszlik a nemek szerint. Köztük pedig furcsa kontraszt a vörösre meszelt épületek és imamalmok sokaságában egy templom falába épített ATM. A vörös lepelbe burkolózott, imákat mormoló szerzetesek, vagy növendékek pénzt felvéve feltölthetik okostelefonjukat, és a kínai közösségi, levelezőoldalra, a WeChatre fel is tölthetik az asznap készített szelfijüket.

A szerzetesek persze szerényen élnek. Kunyhójukban kis imamalmok, egy teafőző és több ezer imalap található. Az uralkodó szín a vörös, melyet arany és sárga elemek színesítenek. Az egész várost, vele együtt a kunyhókat át-
hatja a nyugalom.

... furcsa kontraszt a vörösre meszelt épületek és imamalmok sokaságában egy templom falába épített ATM.

SZUSSZANÁSNYI SZÜNET

Idősebb szerzetesek pihennek meg a hosszú percek át tartó, dobszóval kísért, imafelolvasási szertartás közben

CELLALAKÓK

Tibeti család büszkén mutatja apró kunyhóját a Ganzi és Dege között található több száz kolostor egyikében

A CÉL ÉRDEKÉBEN

Az Akadémián az újoncok is megtalálják helyüket. A reggeli forgatagban egy fiatal szerzetestanonc koncentrálna készül az órájára

Hivatalos nyitvatartás

Ahogy Tibet politikai helyzete, úgy Larung Gar is érzékeny pont és ütközőzóna a kínai kormányzat és a buddhista szerzetesek, valamint a nyugati emberjogi szervezetek között. A terület 2011-ig le volt zárva a látogatók elől, azóta azonban a kínai hatóságok kifejezetten támogatóak és segítőkészek a külföldiekkel. Az ide érkező, csak a felszínt látó idegennek az az érzése, hogy Larung Gar a békés lét egyfajta utópisztikus közössége. Ez azonban hamis látszat. Kínai turisták tucatjai érkeznek a területre, a kormány gőzerővel fejleszti a jelenleg még sáros földutakból álló közlekedési

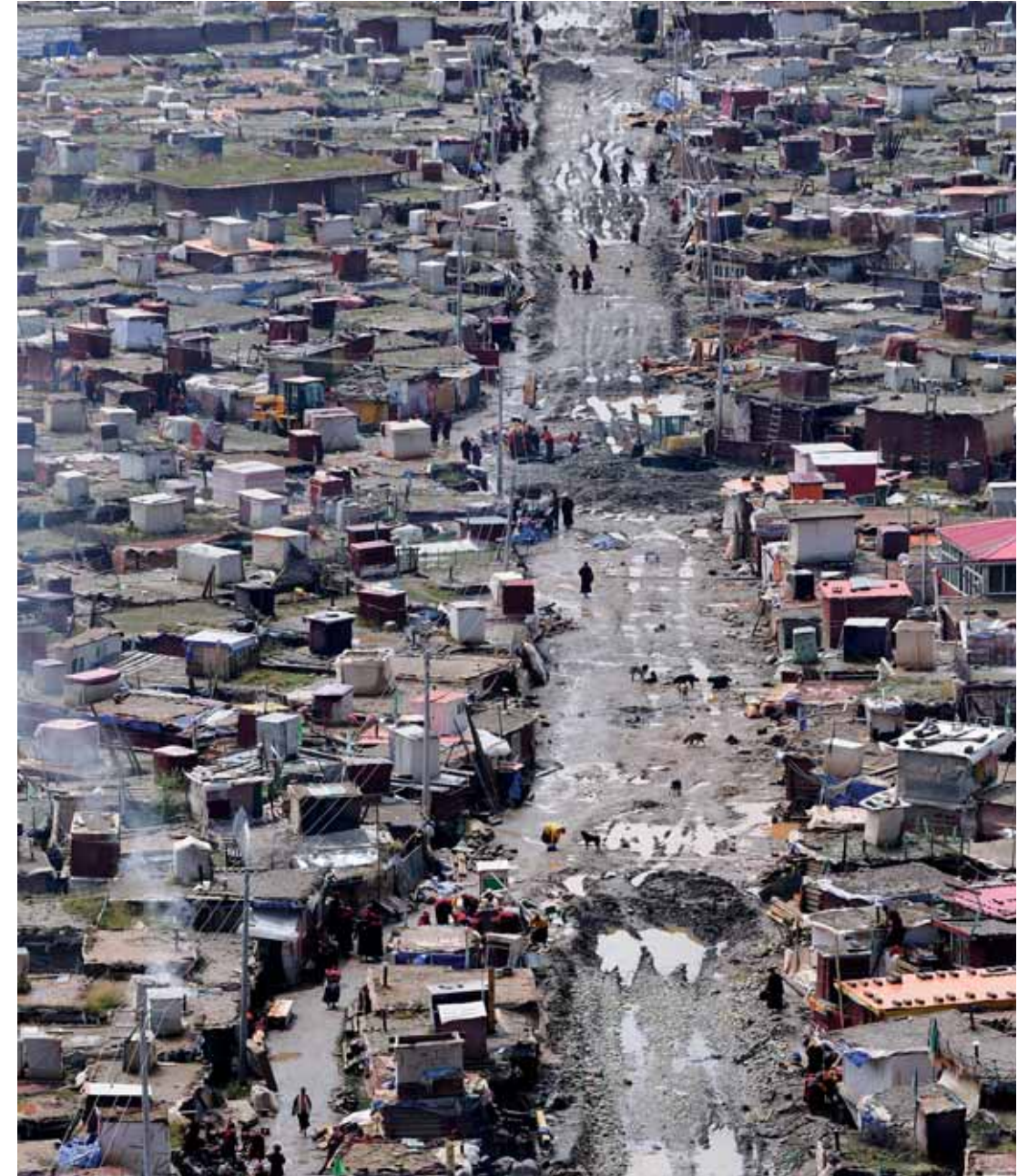
Az ide érkező, csak a felszínt látó idegennek az az érzése, hogy Larung Gar a békés lét egyfajta utópisztikus közössége.

ÉLES KERETBEN
Larung Gar kunyhó-lakótelepe hirtelen ér véget, és a házrengeteget feváltja a magassíri zöld rét

Nagy kérdés, hogy a 2011-ig zárt élet résztvevői meg tudják-e (és meg akarják-e) tartani évszázados életformájukat.

UTCAHOSSZNYI SOKASÁG
Talpalatnyi imakunyhók sokasága egy fontosabb közlekedőfolyosó mentén

hálózatot, ezáltal tőke áramlik a térségben és növekszik az életszínvonal. (És természetesen még több kínai és külföldi turista jön.) Nagy dilemma előtt áll tehát a közösség. A turisták okozta nyomás, a növekvő mobilitás és a leomló információs és kommunikációs gátak megállíthatatlan globalizációs kihívást jelentenek. Nagy kérdés, hogy a 2011-ig zárt élet résztvevői meg tudják-e (és meg akarják-e) tartani évszázados életformájukat.

A 2011-es nyitás óta melleleg nincs nagy híráramlás a közösség életéről, alig változtak a mindennapok. Egyre több szerzetes és nővér költözött a területre, mind mélyebben szötte át a vallás és tanulás Larung Gar világát.

SZAKRÁLIS OLDAL
Hatalmas Buddha-szobor figyel az imakunyhókkal hintett lejtő fölött egy Larung Garhoz közeli szerzetesfaluban

Pusztító „renoválás”

2016 nyarán azonban minden megváltozott. A kínai hatóságok a terület túlnépesedésére és az épületek renoválására hivatkozva drasztikus létszámcsökkentésbe kezdtek. A hírek szerint töredékére, 5000 főre tervezik csökkenteni a szerzetesek számát.

Az 1980-ban alapított buddhista akadémia állítólagos túlnépesedését persze tervszerű építkezésekkel is orvosolni lehetne, ám ehelyett kitelepítés és az épületek sokaságának bulldózeres lerombolása következik. Világos, hogy e lépéseknek semmi köze az egészségtelen túlszűfoztsághoz: a látványos épületrombolás sokkal inkább az irányítás, kontroll, befolyástervezés és erőfitogtatás eszköze.

Larung Gar a tibeti buddhizmus oktatásának egyik kiemelkedő központja, a kétnyelvű tibeti és mandarin kurzusokon gyorsan izmosodik a buddhista értelmiség, tanult emberfők ezrei szereznek évről évre diplomát. Kiemelt fontosságú, hogy az intézményben nevelődik ki a következő generáció tudós szerzetesrétege, akik vallásuk és népük meghatározó alakjai és vezetői lehetnek majd.

Az intézmény olyan nagy hírű vallástudókat bocsátott már ki, mint Khenpo Sodargye szerzetes, aki a világ egyik vezető buddhista szónoka. Sodargye könyvei Kína-szerte keresettek, a legnevesebb amerikai egyetemeken (például a Harvardon) is előad. A mély tisztelet övezte mester ma Larung Gar egyik fő vezetője.

Khenpo Tsultrim Lodrö szintén meghatározó szerzetessé vált, élen jár a tibeti nyelvhasználat népszerűsítésében, de fontos szerepet vállal AIDS-megelőző programok elterjesztésében is. És mellettük persze száz olyan buddhista vezető származik innen, akik dharmaközpontok sokaságát alapították szerte a világban. Larung Gar rombolása, vagyis „renoválása” tehát nemcsak gyakorlati fontosságú veszteség, de szimbolikus jelentőségű is a tibeti buddhisták életében.

Az intézmény olyan nagy hírű vallástudókat bocsátott már ki, mint Khenpo Sodargye szerzetes, aki a világ egyik vezető buddhista szónoka.

HÁZFOLYAM

Kading Szecsuan egyik fontos helyszíne. Kultúrák közötti választóvonal, hiszen a kínai Han-kultúrkört a városon túl már a tibeti váltja fel

ÉRTÉKTÁRGY

A kolostorok Buddha-szobrai előtt számos kegytárgy halmozódik: élelmiszer, pénz és gyakran régi, már használaton kívüli fegyverek is

Londonból a hegyek közé

Magányos utazóként néhány fős kínai csapathoz csapódom Chenduban. Örömmel segítenek buszjegyet venni, szállást foglalni és tájékozódni: Kínában szinte mindenhez helyi segítő vagy közel folyékony helyi nyelvtudás kell. Az angol nyelv használata ugyanis még a nagyvárosokban is korlátozott, így egy egyszerű ügyintézés is bonyodalmakat jelenthet.

Larung Garban a segítóm a buddhista akadémia egyik malajziai származású tagja lesz: korábban évekig dolgozott Londonban informatikusként, s teljesen véletlenül találkozom vele, miután elterjed a hír, hogy ott vagyok, és keresek valakit, aki angolul kommunikálva be tud vezetni a közösség életébe.

Az angol nyelv használata ugyanis még a nagyvárosokban is korlátozott, így egy egyszerű ügyintézés is bonyodalmakat jelenthet.

NEM TÁNC
Az akadémia szerzetesnövendéke vallási vitagyakorlat közben
(lent)

VEGYESKERESKEDÉS
Larung Gar kisholtjaiban minden tárgy fellelhető, ami itt fontos lehet egy szerzetes számára: kapható imamalom, nyaklánc és selyemkelme is
(fent)

IMAI DÖBEN
Bár percekig észrevétlen maradtam, a nővért végül kizökentettem az ima teljes áhítatából
(balra)

Bár Angliában fényes karriert futott be, de elege lett az anyagi világából, és végleg Larung Garba költözött. Malajziai lévén folyamatosan vízumra van szüksége kínai tartózkodása alatt, így 30 naponta haza kell utaznia. Így is megy-e! – mondja. Az egyik legnagyobb, élő láma segítése lehet.

Vele tartok a szertartásokra is, s látom, ahogy a távoli vidékekről érkező zarándokok remegő kézzel, könnyes szemmel várnak felvilágosításra életük legrejtettebb problémáiról. A szertartás végén hosszú, tömött sorban állnak áldásra várva, majd – nem kis összegű – adományokkal indulnak a lámához, aki a közösség fenntartására fordítja a pénzt.

Keselyűk és kés

Egyik nap azzal keres segítőt, hogy temetés lesz a közösségben, s tartsak vele a szertartásra. Pár nappal korábban elhunyt egy szerzetes, akit a tradicionális szokások szerint fognak eltemetni.

A temetőként működő helyszínre érve fölöttünk már keselyűk százai köröznek. Számuk percről percre gyarapodik. A holttest egy sekély gödröcskében fekszik, mellette az egyik oldalon a közeli hozzátartozói állnak: kezükben okostelefonnal a testet fényképezik.

A hagyományos tibeti temetkezési szokások egyes elemei különösnek és brutálisnak hatnak, de mint általában a különleges földi helyszínek hasonszórú szertartásai, mély vallási és egészségügyi háttérrel rendelkeznek. Az európai értelmezés szerinti temetőket ne keressük, ugyanakkor a temetkezés helyről helyre változó rituálét jelent. Számos helyen a holttestet összesugorított helyzetben, fejét a combjai közé erősítve összekötözik, majd egy bőrszakba teszik, és a ház-

A holttest egy sekély gödröcskében fekszik, mellette az egyik oldalon a közeli hozzátartozói állnak: kezükben okostelefonnal a testet fényképezik.

TEMETÉS HELYETT
A ceremónia egyik leglényegesebb mozzanata, amikor a szertartás vezetője az összedarabolt holttesthez engedi a madarakat

tetőre függesztik. A helyszínre hívott láma búcsúztatási szertartást végez, majd a csontokat átadják egy szeletelőembernek. Ő az, aki a megfelelő rituálé keretében feldarabolja az emberi testet, és a keselyűknek adja. De az északi vidéken például a holttestet egyszerűen kiteszik egy kijelölt hegyoldalra, hogy ott a vadállatok falhassák föl. Minél gyorsabban zajlik a földi maradványok eltüntetése, annál nagyobb megbecsüléssel emlékeznek az életére... A vadak segítségül hívása kétségtelenül jó közegészségügyi megoldás, ráadásul jelentősen lerövidíti az időt az újjászületésig.

A halott hagyatékának egyik felét aztán alamizsnaként szétosztják, másik részét pedig a lámakolostoroknak adják.

Ahogy a feltörekvő világ számos pontján, Szecsuanban is égető kérdés, hogy mi lesz az eltűnőfélben lévő kultúrák sorsa. Vajon képes lesz-e Larung Gar és a hozzá hasonló, számos vallási, etnikai közösség kibírni a globalizáció, homogenizálás és az urbanizáció kihívásait? Vajon lesz e utánpótlás fiatalokból, akik magukra öltik a szerzetesi vörös-narancssárga leplet, és elődeik nyomdokaira lépnek – átmentve vallásukat és kultúrájukat e nehéz időkben? ☺

CSONTMINTÁZAT

A temető melletti kegyeleti hely halottak ezreinek koponyáit őrzi